

Møte torsdag den 7. desember kl. 14

President: G u n n a r S k a u g

D a g s o r d e n (nr. 12):

1. Innstilling fra næringskomiteen om lov om havbeite (Innst. O. nr. 15 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 63 (1999-2000))
2. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endring i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. (helligdagsfredning) (Innst. O. nr. 10 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 66 (1999-2000))
3. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 8. juni 1962 nr. 4 om tiltak mot dyresjukdommer (Innst. O. nr. 16 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 50 (1999-2000))
4. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endring i midlertidig lov 4. juli 1991 nr. 48 om forbud mot innførsel, hold og avl av farlige hunder (Innst. O. nr. 14 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 8 (2000-2001))
5. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 26. juni 1970 nr. 74 om forskningsavgift på visse landbruksprodukter (Innst. O. nr. 13 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 6 (2000-2001))
6. Referat

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Odelstingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresident.

Tom Thoresen (A): Jeg foreslår Marit Nybakk.

Presidenten: Marit Nybakk er foreslått som settepresident. – Andre forslag foreligger ikke, og Marit Nybakk anses enstemmig valgt som settepresident for dagens møte.

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om lov om havbeite (Innst. O. nr. 15 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 63 (1999-2000))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 25 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Høyre 10 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter, Venstre 5 minutter og representanten Bastesen 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ivar Kristiansen (H): Dette er egentlig en veldig hyggelig sak, som viser at man i Norge er kommet svært langt – faktisk mye lenger enn noe annet land i hele verden – i å få på plass trafikkregler for forvaltningen av den meget langstrakte kyst vi har i Norge.

Norge er jo en geografisk stormakt, det totale norske areal utgjør faktisk 30 pst. av det europeiske, hvis vi tar med land- og sjøareal. Så det er grunn til å gi departementet honnør for å ha fått fram denne saken, som åpner muligheter for å få på plass kjøreregler som vil bidra til å utvikle denne næringen.

Når det er sagt, er det også viktig at departementet sørger for en konstruktiv oppfølging hva angår å få på plass godkjenningssystemer for de fylkene og kommunene som ennå ikke har fått godkjente kystsoneplaner, for det er nemlig en forutsetning for å trygge de utviklingsmulighetene man har, og som også fra departementets side er lagt som en forutsetning for å få på plass eventuelle nye oppdrettskonsesjoner og annen næringsvirksomhet som skal legges til de enkelte kommunene. Så der vil jeg be statsråden om å sørge for at de ansvarsoppgavene som fylkesmennene har på dette området, følges opp på en konstruktiv måte. Det må ikke være slik at de områdene av landet som ofte er de mest velegnede for havdyrking, skal være ekskludert for lang tid framover på grunn av at man ikke har fått dette planverket på plass.

Dette gjelder først og fremst utsetting og gjenfangst av krepsdyr, bløtdyr og pigghuder til næringsformål. Og det er jo et kolossalt potensial her. SINTEF og NTNU har lansert tall for hva framtidig havdyrking kan bringe av økonomisk styrke inn i statskassen, og der er det vel bare fantasien som setter begrensninger. Men vi vet at på områder som eksempelvis hummer forestår vi i dag en produksjon i Norge på ca. 100 tonn. På USAs østkyst, som har det tilsvarende sjøareal som det vi har i Norge, forestår de i dag en produksjon på 70 000 tonn pr. år. Og vi vet at det internasjonale marked – om vi i denne sammenheng begrenser det til bare Europa – nærmest er utømmelig.

Jeg må også få lov til å understreke det som kommer fram i lovutkastet om at utsetteren får en eksklusiv rett til å fange inn igjen organismer som er satt ut. Å få på plass dette regelverket for næringsvirksomheten er en grunnleggende forutsetning for at både investering, oppfølging og produksjon skal kunne gjennomføres på en økonomisk og også miljømessig forsvarlig måte.

Det er mange som har tatt til orde for at vi vil kunne se framtidige arealkonflikter innenfor dette området. Jeg tror ikke faren er så veldig stor for det. Også her er det nødvendig at kystsoneplaner – godkjente sådanne – tar høyde for de eventuelle konfliktene som måtte dukke opp på dette området. Men vi har et kolossalt geografisk areal å ta av, og hittil er det svært lite som tyder på at disse

arealkonfliktene vil komme til å få noen betydelig oppmerksomhet i tiden som kommer.

Det er viktig at vi ser på dette som et spennende næringsutviklingsområde, hvor vi har arealer som er velegnet, og som nå må utnyttes og prøves. Og skal vi lykkes, er det viktig at også fiskeriministeren setter trykket inn på at forskningsinnsatsen på dette området må få en annen prioritet – også budsjettmessig – enn bare gode formuleringer i form av merknader og innstillinger.

Helt til slutt: Man vil i innstillingen finne at også flertallet prefererer lokal tilknytning for de som skal få anledning til å sette i gang, og som skal få tildelt rettigheter. Jeg registrerer at mindretallet har tilnærmet samme formuleringer, men at de dog går litt lenger enn hva flertallet gjør på dette området. Jeg minner bare om at ESA har gitt uttrykk for at man må lande på et lov- og regelverk som tilfredsstiller de konkurranseregler som på dette området også er gjeldende for Norge.

Rita Tveiten (A): Me er heldige som har eit rikt ressursgrunnlag langs kysten vår som kan leggja grunnlag for bl.a. klyngjebygging basert på marin sektor. Det er verdt å merka seg at marine ressursar kan danna grunnlag for utvikling av ei av dei verkeleg sterke næringsklyngjene i den norske økonomien. Verksemda kan vera knytt til fiske, fangst, oppdrett, foredling og eksport basert på norsk teknologi.

I tillegg har me eit stort potensial basert på utvikling av nye næringsgreiner som bioteknologi, bioprospektering, betre utnytting av biprodukt og ikkje minst det potensialet som skjuler seg i havet som me berre anar kan eksistera i opphavet til livet på jorda.

Velferd er avhengig av at det finst busetnad og arbeidsplassar i heile landet, og at me har inntekter som kan fordelast på ein måte som sikrar ei slik utvikling.

Fleire har vorte merksame på verdien som kystsona vår representerer, ikkje minst i den seinare tida. Og det er mange som ynskjer å utvikla ny næringsverksemd i kystsona samstundes som det foregår tradisjonelt fiske i same områda. I tillegg kjem behovet for areal til rekreasjon og som kvalitetsprodukt innan reiseliv. Det kan også vera område som skal vernast på ein slik måte at det ikkje er rom for inngrep i det heile.

Det er duka for interessekonfliktar når så mange aktørar melder seg. No er me heldige som har ein langstrakt kyst, som i tillegg – iallfall på papiret – har vorte endå lengre i det siste.

Vår oppgåve er å leggja til rette for at kystsona kan takast i bruk til beste for landet og befolkninga langs kysten.

Til å avklara dei ulike bruksområda må det utarbeidast kystsoneplanar for kvar av kystkommunane. Dette arbeidet har skote fart og er ei sak som står høgt på dagsordenen for tida. Det er grunn for oss til å halda oppe presset for at dette arbeidet skal vidareførast.

Sjølve lova om havbeite regulerer utsetjing og gjenfangst av krepsdyr, blautdyr og pigghuder til næringsformål. Dei som får løyve til utsetjing, får også ein eksklusiv rett til gjenfangst av den utsette arten innanfor eit avgrensa område. Det vil krevja risikovilje og evne til å stå

på for å koma i gang. Men denne delen av norsk havbruksnæring er i støypeskeia og vil vera eit gylle høve for dei som har vilje til å gå nye vegar. Havbeitelova kan også føra til inngrep i høve til allemannsretten. Alle desse interessene må avvegast og takast vare på på beste måten.

Miljø har fått ein sentral plass i forslaget, og det er understreka frå Fiskeridepartementet si side at det ikkje vil vera høve til å gje løyve til havbeite dersom det er fare for skade på miljøet. Vidare er det slik at dersom havbeiteverksemd i eit område i vesentleg utstrekning avgrensar annan bruk, skal det takast omsyn til dette ved vurdering av om løyve kan verta gjeve, og i tilfelle kva slags restriksjonar som skal påleggjast. Det kan også i enkelte tilfelle verta tale om erstatning.

Det kan ikkje vera slik at buffersonene rundt havbeite vert større enn naudsynt. Det er også presisert at rettshavarane ikkje har nokon særskild rett i desse områda, men er bundne av eventuelle reguleringar på lik linje med andre.

Det er grunn til å minna om at anadrome og marine fiskeartar fell utanom lova, og dermed kan interessekonfliktane vera dempa. Mellom anna vil vassøyla over området kunna nyttast til tradisjonell bruk.

Det er viktig at me utnyttar potensialet i kystsona på ein effektiv måte. Det må i alle høve slåast fast at det er havet si toleevne som må respekterast, og som må setja grenser for aktiviteten.

Det er grunn til å framheva at fiskerinæringa er den nest største eksportnæringa etter olje og gass, og at fiskeri- og havbruksnæringa baserer seg på fornybare ressursar. Det er også på sin plass å framheva at fiskeri- og havbruksnæringa spelar ei viktig rolle for busetjinga i heile det langstrakte landet vårt. Slik sett kan ein seia at det som er godt for desse næringane, også er godt for Noreg.

Norsk fiskeri- og havbruksnæring har altså potensial til å sikra ei vidareutvikling av velferdsstaten vår. På nokre område er me velutvikla og i verdsfronten. På andre område har me eit potensial, men det må utviklast og utløysast. Fellesnemnaren for å få utløyst potensialet er forskning og utvikling. Me er nøydde til å få fram auka midlar til dette formålet. Det er ein stor og uttrykt vilje for det i Stortinget, og det må koma ytterlegare til uttrykk i åra som kjem.

Eg kan nemna at det m.a. er utvikla ein strategiplan for norsk skjelnæring som strekkjer seg over fire år. Denne konkluderer med at det for denne næringa åleine trengst 275 millionar offentlege kroner til forskning og utvikling. I tillegg kjem oppfølging av næringskomiteen sitt uttalte ynske om å få løyst algeproblematikken i dei norske fjordsystema. Eg håper også at Forskningsrådet og SND lyttar til tilrådingane frå næringskomiteen og utøver musikalitet i så måte.

Berre skjelnæringa åleine kan sikra oss eksportinntekter i milliardklassen i åra som kjem. Eigentleg dreier det seg om eit nytt oppdrettseventyr. Det er snakk om både nytanking og nybrottsarbeid. Skjelnæringa kan tena som døme på verksemdar som viser korleis me skal få kommersialisert dei ulike artane som eignar seg både for oppdrett og dyrking av havbeite.

Me har tatt eit nytt steg på utviklingsstigen når det gjeld utvikling av norsk havbruk. Eit lovverk kjem på plass. Verknaden skal evaluerast etter nokre år. Førre var-prinsippet skal liggja i botnen.

Vår oppgåve vert å sørgja for eit rammeverk som tryggjer ei langsiktig forvaltning, og eg synest det er ein stor dag å få vera med på at Noreg ligg i fronten når det gjeld å sikra og utvikla eit lovverk som kan førast vidare når det gjeld å utnytta kystsona vår.

Øystein Hedstrøm (Frp): Havbeite beskrives ved at marine, viltlevende organismer skal settes ut i kystarealer der konsesjonshavere skal ha enerett til gjenfangst – og noen sammenligner det med at grunneiere har sauer på beite i fjellet. Bruk av bunndyr skal la annet fiske i vannsøylen få fortsette som før. Fra denne tilsynelatende harmløse idé er det potensial for betydelige inntekter. Havbeite skal bli Norges sjumilssteg inn i det nye maritime eventyret.

En grunnleggende forutsetning for å kunne drive havbeite er at det gis eksklusiv rett til å fange inn igjen de utsatte organismene. I dag er det ingen rettslige reguleringer som sikrer eksklusiv gjenfangst for den som setter ut organismene.

Havbruk i videste forstand, der krepsdyr, diverse mollusker og kråkeboller er sett på som særlig interessante organismer, er en viktig del av en offisiell nærings-satsing i Norge. Arter innen disse grupper er særlig egnet til en satsing på havbeite, da de er såkalte filterfødere, som utnytter plankton i havet til føde, og derfor ikke nødvendigvis har behov for intensiv føring. Sett både i en økonomisk og ikke minst økologisk sammenheng er dette et svært viktig poeng. Organismene benytter seg av og blir en del av den naturlige lokale næringskjeden.

Sett i en større ressursammenheng, der en må ta hensyn til bl.a. beskatningen av bestandene av pelagiske arter som råstoff til fiskefôr, synes havbeite å være en næring som kan utvikles i takt med naturen.

Spesifikk forskning og prøveutsetting av hummer på beite har hatt til dels gode resultater i f.eks. Rogaland de siste årene. Tilsvarende forsøk ble utført i Skottland for en del år tilbake, men der hadde de varierende suksess med gjenfangsten og overlevelsen i det som fikk navnet «lobster ranching».

I forhold til arealdisponering omfattes arealbruk i sjø ut til grunnlinjen av plan- og bygningsloven. Havbeitevirksomhet må således på vanlig måte underlegges en planprosess.

For å forsikre at virksomheten drives på en veterinær- og miljømessig forsvarlig måte, vil bl.a. uttrykket «havbeite» bli foreslått innarbeidet i fiskesykdomsloven for respektive forebyggende og reparerende tiltak.

Begrepet havbeite har ikke nytt godt av en vitenskape-lig kalibrering til virkeligheten. Virkeligheten består bl.a. av de økologiske rammebetingelsene i havet, som for en stor del er dårlig kjent. Noen av de mest dristige antagelser som ligger bak forslaget om havbeite, er at havets produktivitet begrenses av antall yngel, slik at utsetting

vil gi økt produksjon. En tror derfor at ekstra tilført yngel vil gi en målbar økning av fangst.

Likeledes antas det at dyr som blir satt ut, holder seg i ro, slik at det lar seg gjøre å definere gjenfangstsoner. Men dersom dyrene sprer seg, kan en forutse konflikter om fiske i naboområder, økologiske bivirkninger og muligheter for lav lønnsomhet.

Fremskrittspartiet ønsker den nye havbeite-loven velkommen og håper at den ikke blir praktisert for restriktivt i startfasen, slik at man unngår å kvele en potensiell vekstnæring i begynnelsen. Vi mener også, og finner det positivt, at det nå er lagt fram et lovforslag som sikrer nødvendig rammeverk for forsøk og kommersialisering av havbeitenæringen.

Anita Apelthun Sæle (KrF): Den norske kystlinja og havområda er unike. Det er naturleg at den marine næringa er peika ut som eit av hovudsatsingsområda for vårt framtidige næringsliv. Marin forskning er eitt av fire utvalde satsingsområde innanfor forskinga. Det er forventet at eksporten frå havbruksnæringa med alt den om nokre år vil omfatta, kan overstiga verdien av eksport av olje og gass. No må berre Kyststamvegen verta utbygd, slik at transporten kan verta effektiv, økonomisk og miljøvennleg – det var kanskje eit apropos.

Det er viktig at vi legg til rette for ei positiv utvikling innanfor den marine næringa. Stortinget har tidlegare handsama saka om Statkorn, der vilkåra for oppdrett og konsesjonar var eit viktig element. Kristeleg Folkeparti medverka då til at det ikkje skal innførast auksjonar ved tildeling av oppdrettskonsesjonar, og vi la føringar for kven som skal få konsesjonar i neste tildelingsrunde.

I dag dreier saka seg om havbeite. Lova dreier seg om utsetjing og gjenfangst av krepsdyr, blautdyr og pigghuder. Det er fantastisk at slike dyr kan bety viktig næring i framtida. Då eg var småjente og vassa i strandkanten, var slike ting som kråkebollar berre vakre.

Målet med lova er å kunna gje den som set ut, ein eksklusiv rett til gjenfangst. Det er rimeleg, og det sluttar alle partia seg til. Og sjølv lovvedtaket er det òg semje om.

Frå Kristeleg Folkeparti si side vil vi peika på to viktige moment vi meiner fleirtalet ikkje har lagt stor vekt på. Vi meiner det må leggjast stor vekt på det kommunane har sagt om tildeling av rettar. Dei lokale styremaktene kan slik vera med og styra utviklinga. Vi meiner òg at det må leggjast stor vekt på lokal tilknytning ved tildeling av havbeiterettar. Det er òg relevant å leggja vekt på tilknytning til marin sektor og til tradisjonelt fiske.

Det andre viktige momentet er føre var-prinsippet. Ein samla komite har sagt at føre var-prinsippet må leggjast til grunn for utviklinga av havbeite som næring. Vi meiner det er naudsynt at ein ikkje skal opna for utsetjing av artar som ikkje finst der, før ein har meir økologisk kunnskap om havbeite på norskekysten.

Vi har i dag store problem knytt til russekrabben i Finnmark. I Oslofjorden er det frykt for at utsett amerikansk hummar skal fortregja den opphavlege. Russekrabben kan jo visa seg å skapa nye verdiar, men i dag

påfører den fiskarane i desse områda store tap i form av skadar på reiskapen.

Erfaringar frå utsetjing av nye fiskeslag i ferskvatn viser at det kan gå gale når ein set ut nye artar. I eit vatn er faren for spreining i fyrste rekkje knytt til innløp og utløp, altså ganske avgrensa, men i havet er det ingen grenser. Derfor er det svært viktig at vi er føre var og ikkje set ut artar på stader der vi ikkje veit korleis det vil påverka naturen og miljøet rundt.

Heile komiteen er samd om at det vil vera naturleg å gjennomføra ei evaluering av ordninga med havbeite etter nokre år for å vurdere konsekvensane for m.a. det biologiske mangfaldet og konsekvensane for allemannsretten og anna næringsdrift. Det trur Kristeleg Folkeparti er nødvendig.

Morten Lund (Sp): Det er positivt at vi nå får en åpning for å drive havbeite og for en ny utnytting av kysten vår. Det er mange som har ventet på dette, og det har vært nødvendig å vente lenge. Det er fordi det er mange motforestillinger. Det er grunn til å passe seg når en nå åpner for en ny driftsform. Men det fins store områder langs kysten der det ikke er konflikter, og når en begrenser dette slik at det ikke skal gjelde fisk, i hvert fall ikke i første omgang, så er motforestillingene mindre.

Loven skal gjelde krepsdyr, bløtdyr og pigghuder. Det er nokså nærliggende å tenke på de områdene som fra før er opptatt av havbruk, enten det gjelder skjell eller oppdrettsanlegg for laks og ørret, som først kan ta dette i bruk, men det er også andre områder.

Det skal foretas en vurdering når en har fått litt mer erfaring. Vi hadde Norges Fiskarlag inne til høring. De mente at det ikke trengtes noen egen havbeitelov, og at dette burde innarbeides i de vanlige fiskerilovene. Fiskarlaget var for øvrig redd for konflikter med det tradisjonelle fisket. Det mener jeg og Senterpartiet at det må legges stor vekt på.

Når det gjelder den lokale behandlingen av disse søknadene, må vi få fram hvilke hensyn som skal tas. Det at det skal ligge en godkjent kystsonesplan til grunn, må ikke bare være hovedregelen, men det må være et krav. Det må også gjelde for utdeling av konsesjoner innenfor havbruket. Den lokale behandlingen må også sørge for at en får den rette avveiningen i forhold til allemannsretten, som er viktig langs kysten.

Så til temaet omkring lokalt eierskap i forhold til framtidig bruk av kysten vår. Jeg tror at lokalt eierskap er særdeles viktig også for å unngå arealkonflikter, og at det lokalt vil være vilje til å avstå arealer til eksklusiv bruk for noen få. Er det et lokalt eierskap som får nytte av dette, kommer det grenda og kommunen til gode. Da er folk villig til å godta at noen areal blir okkupert og blir brukt av noen få.

Saksordfører, Ivar Kristiansen, sa at også flertallet vil at det skal være lokalt eierskap, men at vi må passe oss for ESA, slik forstod jeg ham. Men i merknadene fra flertallet, som understreker dette med at de som eventuelt får begrensninger i allmennretten, også må få nytte godt av den virksomheten som blir etablert, så står det følgende:

«Dette kan gjøres ved at lokal tilknytning kan prioriteres ved tildeling dersom dette totalt sett gir et bedre samfunnsøkonomisk resultat.»

Det er ganske mange forbehold før den lokale interessen blir prioritert etter dette. Sentrumpartiene skriver følgende:

«Blant de søkere som kan dokumentere at de kan drive miljømessig og økonomisk forsvarlig må lokal tilknytning være det viktigste kriteriet der det er flere søkere på samme lokalitet.»

Det er forskjell på å ønske og å ville det. Om noen år vil det være en kolossalt stor forskjell på de to alternativene, enten man følger flertallets merknad fullt ut og lar lokal tilknytning for eierne komme i siste rekke, eller man følger det som står i merknaden fra sentrumpartiene, at det er det som skal prioriteres aller høyest.

Jeg ønsker inderlig at denne næringen får lokal forankring, ikke bare i starten, men også senere.

Karin Andersen (SV): Jeg vil først ta opp de forslagene fra SV som er omdelt.

SV syns at dette er en veldig vanskelig sak. Det er ingen tvil om at det er behov for en lov, men vi er veldig i tvil om denne er den rette. Hensynet til miljøet er viktigst. Dersom det er fare for skadelige virkninger på miljøet, kan løyve ikke tildeles, står det i loven. Det utgangspunktet er helt riktig. Problemet er bare at departementet sjøl sier at konsekvensene for økosystemet ikke er klarlagt, og at en klarlegging av miljøkonsekvensene er viktig for forvaltninga av lova. Havforskningsinstituttet har påpekt denne mangelen på kunnskap. Og Miljøverndepartementet forutsatte i høringsrunden at dette skulle greies ut i odelstingsproposisjonen som vi nå behandler, og det er altså ikke gjort.

Den forskninga som må ligge til grunn for at dette skal gå bra, har vi altså ikke på plass. I innstillinga sier komiteen at forskningsinnsatsen på marin sektor skal styrkes. Men spørsmålet er jo om det ligger i budsjettet i år. Er det plass til det? Når skal det komme? Og når vet vi nok?

På tross av dette vil en altså åpne for havbeite. En vil til og med åpne for utsetting av ikke stedege arter. Det kan SV ikke akseptere, for det er en stor miljørisiko. Jeg vil også be statsråden avklare om det virkelig er tenkt slik at man tar den risikoen å sette ut ikke stedege arter. Det er altfor mange stygge historier om det til at vi skal ta en slik risiko – selv om jeg tror at også miljøvernmyndighetene har lært av dem.

Det er også lite begrunnet i proposisjonen hvorfor ekstensivt havbeite ikke skal ha løyve etter forurensningsloven. «Føring eller behandling av organismene vil truleg krevje løyve etter forurensningsloven» står det i proposisjonen – «truleg» er dessverre ingen god og trygg rettesnor i miljøpolitikken og i økologien.

En av sikkerhetsmekanismene som skal regulere at dette ikke blir store konflikter, eller rettere sagt avklare noen av konfliktene og avgrense arealet, er at det skal ligge en vedtatt kystsonesplan til grunn før det kan åpnes for havbeite. Men de som skal vedta disse planene, er jo

akkurat like i beit som oss som lovmakere, som utøverne, som kontrollørene og andre myndigheter er for den nødvendige kunnskapen som Regjeringen sjøl sier må ligge til grunn, og som de nå mangler.

Det er også behov for å få en nærmere utgreiing rundt avveiningene om allemannsretten. Det står også ganske grundig i proposisjonen, og det er flere av høringsinstansene som har vært bekymret for det. Det er den viktigste grunnen til at SV også fremmer forslag om å få en utgreiing av de prinsipielle sidene ved dette.

Skjellnæringen, som det har vært vist til her i dag, og som sjølsagt har en stor framtid, driver nå under oppdretsloven, som i hvert fall vi har fått beskjed om fra departementet, slik at det skal være fullt mulig å fortsette med det, sjøl om vi ikke vedtar en lov i dag som vi mener det er for tidlig for.

Vi har sett det slik at hvis man ikke vedtar en lov i dag, vil havbeite kunne foregå enten etter oppdretsloven eller etter saltvannsfiskeoven – i hvert fall har vi fått beskjed om det fra departementet. Og den er ikke så restriktiv som denne nye havbeiteoven er, når det dreier seg om miljø. Spørsmålet er jo bare om man vet nok.

Når det gjelder retten til gjenfangst, som trolig er det som gjør at noen vil begynne med havbeite, er den sikret eksklusivt i denne nye loven, for uten en slik lov har en ikke mulighet til å ta igjen det man setter ut – i hvert fall er det andre som også kan gjøre det. Så uten en lov tror vi at havbeitenæringen ikke vil vokse fort. Med en lov vil flere starte. Noen av kravene vil bli strengere, men konfliktene med allemannsretten vil øke. Og tvilen om at man faktisk har god nok kunnskap til å håndtere dette, vil fortsatt være altfor stor.

Hvis SV hadde sidd i komiteen, hadde vi forsøkt å få loven sendt tilbake med noen påtegninger om hva vi mente måtte være på plass. SV kommer til å stemme mot loven, men vi ønsker likevel å be Stortinget om å vurdere de forslagene vi har lagt fram, for vi mener at i hvert fall de er helt nødvendige hvis loven blir vedtatt.

Presidenten: Karin Andersen har tatt opp de tre forslagene hun refererte til.

Statsråd Otto Gregussen: Lov om havbeite er en framtidsrettet lov som legger til rette for nye muligheter til å realisere verdiskapingspotensialet i havbruksnæringen. Det er derfor med stor tilfredshet jeg ser at en samlet komitee stiller seg positiv til forslaget.

Det har vært en betydelig teknologisk utvikling i havbruksnæringen de senere år som gir muligheter for nye driftsformer. Den reguleringen av oppdrettsvirksomhet som oppdretsloven gir, er ikke fullt ut tilpasset denne utviklingen lenger. Forslaget til lov om havbeite gir en dynamisk tilpasning til framtidige teknologiske løsninger og muligheter innenfor havbruk. I første omgang er havbeite mest aktuelt for bunnkultur av kamskjell og hummer, men kan også bli aktuelt for et videre spekter av arter i nær framtid.

Havbeitevirksomhet vil få betydning for alternativ bruk av sjøareal, og vil dermed måtte konkurrere med andre

bruksinteresser på det aktuelle område. Lovforslaget tar i vid utstrekning hensyn til dette. Ved tildeling av konsesjon skal det legges stor vekt på samfunnsmessige nytte- og skadevirkninger av tiltaket. I denne vurderingen står forholdet til allemannsretten sentralt. I tillegg har allemannsretten fått et erstatningsrettslig vern i særlige unntakstilfeller.

Allemannsretten har fått en sentral plass i hele lovforslaget, og jeg vil i utviklingen av næringen søke å unngå interessekonflikter. I forslaget tas det sikte på å få avklart de forskjellige bruksinteresser i forkant av konsesjonstildeling. Allemannsretten sikres også ved at konsesjonene kan tidsbegrenses, slik at virksomheten kan avvikles dersom samfunnet ser seg bedre tjent med en annen bruk av området.

Det gleder meg at komiteen støtter forslaget regime for avveining av de forskjellige interesser, og særlig vektleggingen av hensynet til allemannsretten.

Jeg mener det er svært viktig at havbeitevirksomhet skal virke positivt inn på lokalsamfunnet og næringslivet i regionen. Dette vil være et eget moment ved tildeling av konsesjon og vil også være sentralt når de nærmere betingelser for driften skal fastsettes. Det er viktig at havbeite har legitimitet i kommunen. På den annen side vil det vektlegges om kommunen har tilrettelagt for havbruk i form av kystsonesplan når det tas stilling til hvor virksomheten skal lokaliseres. Jeg tror havbeite vil kunne utvikle seg til å bli en viktig næring for kystkommunene, på lik linje med øvrige former for oppdrett.

Miljø har fått en sentral plass i loven både ved tildeling av konsesjon og drift av havbeitevirksomhet. Loven setter et absolutt forbud mot å gi tillatelse til havbeite dersom det er fare for skadelige virkninger på miljøet. I tillegg vil det legges til grunn et forsiktighetsprinsipp ved forvaltningen av næringen. Eksempelvis vil det ikke gis tillatelse til utsetting av ikke stedegne arter før vi har mer kunnskap om de økologiske forholdene på kysten.

Før næringsvirksomhet kan starte opp, må kunnskapsgrunnlaget klargjøres med hensyn til bl.a. miljø, allemannsrett og økonomiske forutsetninger. Havforskningsinstituttet arbeider nå med å utrede ytterligere de miljømessige forutsetningene for oppstart av havbeitevirksomhet. Parallelt med dette har Fiskeridirektoratet begynt å forberede forskrifter til havbeiteoven med sikte på en framtidig regulering av tildeling og drift. Forskriftene vil bli sendt på alminnelig høring, slik at alle sentrale interessenter får uttale seg om forslaget.

Avslutningsvis vil jeg nok en gang uttrykke min tilfredshet over at næringskomiteen støtter prinsippene i lovforslaget og tilrådingen fra Fiskeridepartementet. Dette er et viktig skritt for å kunne utvikle havbruksnæringen videre og for å sikre Norges eksportinntekter i framtiden.

Steinar Bastesen (TF): Vi behandler i dag en ny skapning i norsk rettshistorie. Det er et helt nytt prinsipp vi innfører i norsk rett, nemlig retten til å reservere et havområde for private næringsinteresser. Jeg tror ikke Stortinget er fullstendig klar over hva det er vi nå holder på å gi oss ut på. For første gang i historien skal det nå vedtas en lov som gir et firma enerett til å sette ut en art

for så å høste av den arten eksklusivt i det området der denne arten er satt ut.

Komiteen sier at man skal vurdere nærmere om det også skal gjelde vandrende arter. Nettopp! Der er vi ved kjernen når loven blir vedtatt, som den sannsynligvis blir, for denne loven blir jo vedtatt mot stemmene fra SV og meg, nettopp ut fra prinsipielle årsaker. Hva er til hinder for – satt på spissen, taletiden er for kort til at jeg kan utdype det – at hele økonomisk sone kan være på salg i fremtiden når lov om utsatt fisk og gjenfangst kommer? Det handler her om salg av havet, for første gang i historien.

Jeg skal begrunne det nærmere. Vi behøver ikke gå lenger enn til salg av laksekonsesjoner. Auksjon eller ikke auksjon – vi har ikke vedtatt det ennå, men departementet har foreslått det og skal gjennomføre det. Vi har vedtatt en inntekt på 1 ½ milliarder kr bare på salg av laksekonsesjoner neste år. Det står i statsbudsjettet! Det er vedtatt i Stortinget – 1 ½ milliarder kr i inntekt. Det er ikke fjernere. Så prinsippet om å selge havet har vi allerede vedtatt, og nå skal vi lovfeste det i tillegg.

Det sies i innstillingen at det skal være lokalt eierskap, og at det skal komme lokalbefolkningen til gode. Det nevnes ikke med ett ord at vi er en del av EØS. Alt vi gjør i Norge, og alt som auksjoneres/selges, skal ut på anbud i hele EØS-området. Det nevnes ikke! Jeg bare sier det som en tankevekker. Lokalt eierskap? Når det er dannet et aksjeselskap, er det jo ikke kontroll lenger! Tiger-fondene i USA kan plutselig eie det havområdet som det lokale aksjeselskapet har fått. Hvordan skal det forhindres?

Jeg skal si litt om loven. Dette er en typisk fullmaktslov. Som alt annet av fiskerilovgivning som forvaltes av Fiskeridepartementet, er det fullmaktslover. Den som har lest innstillingen og paragrafene, vil se at det står at departementet kan legge til rette, departementet kan gi foresegner, departementet kan vedta reguleringer, departementet, departementet, departementet, paragrafer, paragrafer, paragrafer.

Stortinget gir altså den sittende regjering fullmakt til å gjøre hva den vil. Vi opplever det i fiskeriene. Det drives lovreguleringer, det utøves og det dømmes – samme autoritet utgjør alle de tre instansene. Fiskerne er totalt rettsløse! Hvis man får et vedtak av fiskeridirektøren, f.eks. om inndragning av sin fiskerettighet, kan man ikke ta det til rettssalen, fordi Stortinget har gitt fullmakt til departementet. Dommeren kan ikke dømme, for da dømmer han Stortinget. Dommeren er forhindrede fra å dømme til fordel for den som tar opp en sånn sak. Vi må være klar over det når vi vedtar denne loven!

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 194)

S a k n r . 2

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endring i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. (helligdagsfredning) (Innst. O. nr. 10 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 66 (1999-2000))

Karin Kjømoen (A): Flertallet i næringskomiteen – flertallet består i dette tilfellet av alle de partiene som er representert i komiteen, med unntak av Kristelig Folkeparti – går i denne innstillingen inn for å endre bestemmelsene om helgedagsfredning i fiskeriene i § 13 i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v.

Någjeldende regler, og de unntak som er gjort fra disse, er detaljerte, vanskelig tilgjengelige og ikke alltid tilpasset virkeligheten. Det som etter loven fremstår som hovedregel og gjeldende rett om helgedagsfredning, er også gjennom forskriftsbestemmelser langt på vei både modifisert og endret.

Fiskerinæringen har lenge bedt om en helhetlig gjennomgang av disse reglene med sikte på en forenkling. På grunnlag av de uttalelser som fremkom i høringsrundene, foreslås det nå at saltvannsfiskeovens regler om helgedagsfredning oppheves. Disse foreslås erstattet med en hjemmel til å fastsette regler om fiske og fangst på eller i tilknytning til søndager og helligdager. Det er for å ivareta hensynet til en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse, når hensynet til den alminnelige helgedagsfreden tilsier det, eller når det foreligger andre særlige omstendigheter.

Et notat om helgedagsfredning i fiske, med gjennomgang og vurdering av gjeldende regler og midlertidige unntak, har vært ute på høring. I høringsnotatet sier departementet at så vel sosiale som praktiske, reguleringsmessige og religiøse hensyn fortsatt er relevante ved vurdering av helgedagsfredning i fiskeriene. I tillegg kommer det prinsipielle hensyn at det ikke bør fastsettes strengere regler for fiskeryrket enn for andre yrker. Utviklingen har vist at når det i de senere årene har oppstått spørsmål om å gjøre ytterligere unntak fra bestemmelsene, har det først og fremst vært praktiske og økonomiske hensyn som har ligget til grunn.

Høringsrunden viser at et klart flertall blant de høringsinstansene som har tatt standpunkt, går inn for å oppheve dagens regler. Jeg vil understreke at ved å oppheve dagens regler vil en oppnå at fiskeflåten kan legge opp sin aktivitet slik at den blir bedre i stand til å levere sin fangst på det tidspunkt og av den kvalitet fiskeindustrien og markedet etterspør. Det er partene i arbeidslivet og næringen som må komme fram til ordninger som sikrer den enkelte en balansert arbeidstid. Jeg har også merket meg at dette vil bidra til et forenklet regelverk og en viss økonomisk og administrativ besparelse for de myndigheter som har kontrollert at bestemmelsene blir overholdt.

Jon Lilletun (KrF): Forslaget frå Regjeringa er eit resultat av ei naudsynt opprydding i dagens lovverk. Det er vi òg samde i frå Kristeleg Folkeparti si side.

Regjeringa har sjølv peika på tre ulike måtar vi kan rette opp dagens situasjon på. Den eine er forslaget Regjeringa har fremja, nemleg å spegelvende prinsippet om helgedagsfredning. Det inneber at i staden for at den generelle regelen er at det er helgedagsfredning, vert det no slik at den generelle regelen er at det er fritt fiske òg på søndagar og helgedagar, men at ein kan gje forskrift om fredning i tilknytning til søndagar og helgedagar. Men

Regjeringa har sjølv peika på to andre alternativ. Det eine er å behalde dagens lov, men å rydde opp i lovverket. Dette forslaget meiner vi i Kristeleg Folkeparti er det beste.

Kystfiskarlaget er heilt klare i si utsegn. Dei ynskjer ikkje å opne for fritt fiske på søndagar og helgedagar. Dei viser til at det er allment akseptert av fiskarane at det er freding på søndagar og helgedagar. Kystfiskarlaget peiker på at fisk treng ro, spesielt under gyting, og at helgedagsfreding vil føre til eit mindre intensivt fiske og dermed mindre tapping av ressursane. Kystfiskarlaget peikar òg på fiskaren sin arbeidssituasjon. Det er grunn til å spørje kvifor ein i Arbeidarpartiet ikkje ser parallellen til debatten om søndagsopne butikkar og arbeidstakarane sin situasjon i forhold til det. Eg ser ingen god grunn til at fiskarane ikkje har like stor trong for vern i form av ei lov som dei tilsette i handelsnæringa har.

Fisk er ein avgrensa ressurs. Det er konkurranse mellom fiskarane om å få sin del av den totale kvoten. I ein slik situasjon er det ikkje enkelt å ta fri på søndagen og vite at andre er på sjøen og tar opp fisk. Ein kan bli tvungen til å arbeide på søndagen for å få sin del av totalkvoten, sjølv om ein eigentleg ikkje vil det. Det betyr at fiskarane faktisk kan ha større trong for lovregulering av helgedagsfreding enn andre yrkesgrupper.

Frå Kristeleg Folkeparti si side har vi lagt stor vekt på denne utsegna frå Kystfiskarlaget.

For Kristeleg Folkeparti er det òg sjølv prinsippet om helgedagsfred som er viktig. Vi ynskjer ikkje ei utvikling der det på stadig fleire område vert akseptert at det vanlege er at søndagen vert som alle andre dagar. Lovverket vårt bør hegne om søndagen som ein spesiell dag. Vi treng alle minst ein annleis dag i veka.

I Lofotposten fann eg eit interessant intervju med ein fiskar. Han seier det på følgjande måte:

«Jeg frykter dette kan bidra til at flere unge holder seg vekk fra fisket. Alle yrkesgrupper ønsker seg i hvert fall én fridag for å ta seg igjen på. Å oppheve helligdagsfredningen vil øke presset på fiskerne, og kan gå ut over sikkerheten, mener fisker Tore Østeig i Stamsund.»

Det er meir interessant i det intervjuet, men eg skal ikkje trøyte Stortinget med det no. Men alt i alt meiner eg at dette er eit godt eksempel på at det går an å forenkle utan at ein speglvender eit prinsipp som har vore godt tenleg tidlegare.

Med dette tek eg opp forslaget i innstillinga frå Kristeleg Folkeparti.

Presidenten: Jon Lilletun har tatt opp det forslaget han refererte til.

Ivar Kristiansen (H): La meg først si at jeg synes saksordføreren på en ryddig måte har redegjort for begrunnelsen for å forenkle og få på plass et regelverk som mer harmonerer med den praktiske tilstanden slik den er, og slik den har utviklet seg også innenfor fiskerinæringen. Dette er å tilpasse praksisen til dagens virkelighet, og det tror jeg er høyst nødvendig i en tid da mange nok har problemer med å forholde seg til alskens lov- og regel-

verk og har et sterkt behov for forenkling også på dette området.

Derfor er det med en viss forundring jeg ser at representanten Lilletun og Kristelig Folkeparti velger å legge så stor vekt på denne saken, ved å skille seg fra flertallet på den måten de gjør. Dette er ikke noe annet enn å bidra til et samfunn som utvikler seg – i tråd med den virkeligheten som vi er inne i. Jeg tror at også representanten Lilletun bør skaffe seg det inntrykket at dagens fiskere gjerne skulle hatt enda flere dager å fiske på enn hva som er tilfellet i dag. Jeg tror den generelle holdningen er at kvotene å fiske på, som er regulert så til de grader på forhånd, er så vidt små at hvis muligheten hadde vært til stede for å ha flere dager på havet, ville de selvfølgelig ha ønsket det. Men representanten Lilletun har valgt å lytte til den ene av partene som har uttalt seg som har vært skeptisk til endringen i lovverket.

Det er litt forunderlig at man faktisk på en måte velger å stigmatisere kystfiskeflåten, som jo må bli den part som blir berørt hvis man skal forholde seg til Kristelig Folkepartis forslag. Hverdagen i dag er ikke noe annet enn at den havgående flåten ofte er ute i mer enn én uke, den er to, tre og kanskje enda flere uker på havet. Det er altså en slags selektiv praktisering av et lovverk – når man heller skulle gå den motsatte vei av å gi ytterligere dispensasjoner fra et lov- og regelverk som vi har i dag – som er det ønskemålet som Kristelig Folkeparti har. Jeg kan heller ikke unnlate å si at det ville bli en merkelig praktisering av det lov- og regelverk vi har, ikke minst når man velger å dra inn hvordan man håndterer de ti bud, for å ivareta helligdagens beskyttelse. Vi har et samfunn i dag som har utviklet seg i en retning som gjør at det ikke vil være verken praktisk mulig eller ønskelig å plukke ut én yrkesgruppe som skal ha en spesiell beskyttelse. Man kan iallfall ikke gjøre som representanten Lilletun gjør, å definere fiskerne unisont som ansatte. I virkeligheten er de fleste dette måtte komme til å berøre, selvstendig næringsdrivende.

Presidenten: Presidenten vil gjøre oppmerksom på at den reglementsmessige tiden for formiddagens møte snart er omme. Presidenten vil foreslå at Odelstinget når denne saken er ferdigbehandlet, avbryter forhandlingene og setter nytt møte kl. 18. – Det anses vedtatt.

Steinar Bastesen (TF): Flertallet i denne innstillingen som er lagt fram, tror jeg iallfall ikke er på linje med kystfiskeflåten. Jeg er vel den eneste i salen som har drevet alle former for havfiske så vel som kystfiske. Med den helgedagsfredningen vi har hatt, har vi hatt noe konkret å forholde oss til. Vi har hatt en lov som har regulert aktiviteten. Det har selvfølgelig vært unntak for havfiskeflåten, som ferdes utenfor de trålfrie sonene og utenfor trålgrensen. Der har man kunnet fiske døgnet rundt uker på tamp. Slik må det jo være, og slik har det alltid vært.

Men når man kommer på land, og snakker om en masse forskjellige båter som driver med faststående redskap, spesielt i sesongfiskeriene, må det være lite grann orden. Man må ha en ordening så man vet når folk er på havet.

Man har hatt søndagen da man har kunnet ligge på land og ta seg igjen, slik som Lilletun pekte på.

Det er en ting jeg tror komiteen ikke er klar over, og det er at når man er på et felt med en masse bruk, så må alle være på havet samtidig for å ta vare på bruket sitt. Det settes i kryss og det settes i tvers, og man har redskapskollisjoner. Så når helgedagsfredningen blir opphevet, må alle på havet hvis de har faststående redskap, enten de liker det eller ikke. Det er et lovpålegg som nå blir vedtatt. De som vil ha søndagen fri, kan ikke ta søndagen fri.

Det er helt opplagt at denne loven må ha unntak for de store sesongfiskeriene, slik som lofotfisket. Lofotloven må også i så fall forandres, det er en selvstendig lov. Det må fortsatt være helgedagsfredning under lofotfisket. Jeg ser ikke for meg at det går an å gjennomføre et lofotfiske uten helgedagsfredning. Det vil være utopi.

Jeg må vise til innlegget som jeg hadde i forrige sak. Igjen er det dette med speilvendning og fullmaktslover. Her skal man vedta unntak for spesielle områder, spesielle fiskerier, og på den måten prøve å ivareta interessene for dem som er utøvere. For det er utøverne som dette skal være nyttig for. Jeg må ærlig talt si at jeg ikke er enig med Ivar Kristiansen når han sier at det er hensynet

til å få opp fisken av havet som gjør at man må holde på hele uken på tamp. Med de små kvotene som båten har, klarer de jammen å fiske kvoten sin uten å bruke søndagen. Det er ikke der problemet ligger. Det er lange arbeidsdager på havet, og jeg vet om mange sjarkfiskere som setter liten pris på å måtte drive fiske også på søndager. Og dette punktet om administrativ besparelse – ja, den besparelsen skulle jeg ha lyst til å få en nærmere redegjørelse for, spesielt i disse tider hvor det påstås at fangst leveres både natt og dag og svart, og nå skal det altså også leveres på søndager, som man var forskånt for tidligere. Så når det gjelder besparelse i forbindelse med kontrollen, vil jeg se hvordan det slår ut på budsjettet til statsråden når han er ferdig med det første prøveåret.

Så litt til det religiøse aspektet, som Ivar Kristiansen var inne på. Jeg må få minne om at Jesus også var fisker, slik framgår det av Bibelen i hvert fall. Men uten å ta stilling til det religiøse i dette er jeg enig med Lilletun i at helligdagsfredning kanskje har noe for seg.

Presidenten: Med disse avsluttende ord i sak nr. 2 er formiddagsmøtet over, og nytt møte settes kl. 18.00.
(Votering, se side 196)

Møtet hevet kl. 15.05.

Møte torsdag den 7. desember kl. 18

President: M a r i t N y b a k k

D a g s o r d e n :

Sakene på dagens kart (nr.12)

S a k n r . 3

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 8. juni 1962 nr. 4 om tiltak mot dyresjukdommer (Innst. O. nr. 16 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 50 (1999-2000))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 45 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 10 minutter, de øvrige gruppene 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talelisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Erling Brandsnes (A) (ordfører for saken): Husdyrloven får med de foreslåtte endringene i denne saken et utvidet virkeområde. Hovedhensikten er at en skal unngå å produsere næringsmidler som kan medføre en risiko for folkehelsen. Slik sett er lovendringen med på å sikre at norske matvarer skal være trygge matvarer, noe som er en overordnet målsetting for norsk matproduksjon.

Loven utvides slik at det kan iverksettes tiltak mot smittestoffer hos dyr som ikke nødvendigvis gjør dyrene syke, men som medfører en risiko for mennesker. Likedan blir loven utvidet for å kunne forhindre at dyr med forekomst av fremmedstoffer i kroppen skal kunne nyttes i produksjon av næringsmidler.

Lovforslaget skal også gi hjemmel for å få etablert rutiner for internkontroll i de ulike virksomhetene. Nå er det slik at en stor del av produksjonsenhetene i jordbruket allerede er med i et kvalitetssikringsprogram, og disse vil allerede ha oppfylt de kravene en regner med vil komme som en følge av lovendringen. Igjen understreker dette at næringen selv er svært interessert i å produsere mat med så stor sikkerhet som mulig.

Lovendringen gir også hjemmel til å kreve gebyr for tjenester som utføres av eller for det offentlige. Dette kan gjelde en rekke tjenester, bl.a. også veterinærkontroll ved innførsel og utførsel av dyr eller produkter. Ved at en nå kan kreve gebyr, vil det bety store administrative forenklinger, og departementets forslag harmonerer også med utviklingen i EØS-regelverket.

§ 11 i husdyrloven gir eier rett til erstatning for dyr som pålegges avlivet og for gjennomføring av tiltak for å fjerne mulige smittestoffer. Erstatningene skal fastsettes ved skjønn, og fra i sommer har det blitt praktisert maksimalsatser ved slik erstatning. Loven vil nå åpne for standardsatser, som en regner med vil følge dagens maksimal-

satser. Dette systemet vil føre til mindre byråkrati og mindre utgifter, idet skjønn og tvister stort sett vil falle bort.

Det er også grunn til å nevne at lovendringer vil føre til at Norge vil oppfylle sine forpliktelser i henhold til EØS-avtalen og WTO-avtalen når erstatning for innførte dyr blir likestilt med den for norskfødte dyr.

Komiteens flertall mener det er riktig at innkreving av avgift på før ikke bare skal gjelde hund og katt, men også andre selskapsdyr. Avgiftsmidlene skal, som før, finansiere visse helseforebyggende tiltak med hensyn til selskapsdyr, men de skal også kunne benyttes til veterinær vaktordning for slike dyr.

Det legges opp til at selskapsdyr skal betjenes både av den ordinære kliniske vekten og av en spesialvakt. Den ordinære kliniske vekten skal på et vis være en primærhelsetjeneste også for kjæle- og sportsdyr. De fleste sykdomssituasjoner vil bli behandlet her. I noen tilfeller vil den lokale vekten ha behov for å ringe spesialistvakten for å få råd, eventuelt for henvisning videre til spesialister.

Den Norske Veterinærforening og Dyrehelsetilsynet arbeider med å få en slik spesialistvakt på plass. Dette betyr også at klinikker som skal være med i en spesialistvaktordning, må ha personell og utstyr som er egnet til å ta seg av henviste tilfeller hos selskapsdyr.

Øystein Hedstrøm (Frp): Fremskrittspartiet slutter seg til merknader og forslag til vedtak inntatt i innstillingen, med ett unntak, og det gjelder hjemmel for å utvide avgiftsgrunnlaget til å omfatte avgift på før til andre selskapsdyr enn hund og katt.

Vi vil i den forbindelse vise til Fremskrittspartiets merknader i Innst. S. nr. 235 for 1999-2000 angående de veterinære vaktjenester, som ble behandlet i juni i år. Vi gikk da imot at spesialistvakten skulle finansieres gjennom en forhøyet avgift på før til selskapsdyr. Det ble også gitt uttrykk for at vi ikke var enig i en utvidelse til nye områder. Når avgiften nå foreslås utvidet, synes den å gå mer og mer over til å bli en fiskalavgift. Prinsippet mener vi bør være at brukeren i større grad betaler for de veterinære tjenester som leveres i denne forbindelse.

Vi vil også minne om at Fremskrittspartiet under behandlingen av St.prp. nr 54 for 1999-2000 om bl.a. nye veterinære vaktordninger, la inn et betydelig høyere beløp til dette enn de øvrige partier, og som var i tråd med Veterinærforeningens syn på en tilfredsstillende ordning. Det var hevet over tvil at den økonomiske rammen som ble stilt til disposisjon, hvor gjeldende avløsertjeneste skulle erstattes av tre ulike vaktordninger, ville ligge for lavt i forhold til de mål man ønsket å nå.

Med den begrunnelse jeg har nevnt, vil vi derfor gå imot ny § 16 a første ledd. For øvrig vil vi stemme for innstillingen.

Karin Andersen (SV): SV vil støtte innstillinga, bortsett fra på ett punkt, og det dreier seg om lik erstatning for innførte og norskfødte dyr. Min spådom er at hvis statsråden skulle lagt fram tilsvarende lov i dag,

hadde ikke denne paragrafen kommet med. Statsråden har jo sjøl nå gått ut og varslet sterke tiltak for økt smittevern, og EU har gjort det samme. Tidspunktet for å innføre en slik bestemmelse som den vi er invitert til å vedta i dag kunne derfor på en måte ikke vært verre. Det vi gjør, er at vi reduserer den økonomiske risikoen for dem som tar sjanser og risiko på vegne av oss alle ved å importere dyr.

Det er i proposisjonen og i innstillinga vist til at EØS-avtalen inneholder forbud mot kvantitative importrestriksjoner eller tiltak med tilsvarende virkning. Det er nok riktig. Men når EU sjøl på en måte er på aldeles desperat leting etter nye virkemidler som kan bedre smittesituasjonen, slik at de kan få litt kontroll over kugalskap og andre ting som gir økt smitterisiko, tviler jeg sterkt på at dette er en paragraf som Norge ville blitt kjørt noe særlig på i den nærmeste framtida. Tvert imot er jeg sikker på at både EU og Norge etter hvert vil komme til at her trenger man strengere regler også på permanent basis, og ikke bare som en slags panikkhandling akkurat når det står på som verst.

Det står i proposisjonen at enhver handel internasjonalt eller nasjonalt kan innebære en viss smitterisiko. Erstatning er et viktig virkemiddel i sykdomsbekjempelsen fordi dyreeiere stimuleres til å melde fra ved mistanke om sykdom. Det er også en viktig stimulans sjøl å måtte bære en økonomisk risiko hvis det skulle vise seg at man har importert dyr som har sykdom.

SV vil derfor stemme imot at § 11 annet ledd andre og tredje punktum skal oppheves. For øvrig støtter vi innstillinga.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen: I de senere år har Europa opplevd flere matskandaler, eller snarere forskandaler. Det er nok å nevne dioksinsaken og BSE, som nå fører til at EU og Norge ytterligere skjerper tiltakene.

Det er et klart mål for Regjeringen at maten skal være trygg, og at forbrukerne opplever maten som trygg. En forutsetning for å nå dette målet er at tiltakene er samordnet i hele kjeden «fra jord og fjord til bord». For at det offentlige skal kunne pålegge nødvendige tiltak, må vi ha det nødvendige hjemmelsgrunnlag.

Et av de viktigste elementene i det lovforslaget som Regjeringen nå fremmer i denne proposisjonen, er at vi foreslår husdyrlovens virkeområde utvidet til også å omfatte hjemmel for å sikre at animalske næringsmidler er trygge for folkehelsen.

I dagens lovverk har vi hjemler for å iverksette tiltak i forhold til smittestoff og andre skadelige stoffer som utgjør en trussel mot dyr. Det er imidlertid en svakhet med dagens lov at vi ikke har liknende hjemler når det gjelder smittestoff eller fremmedstoffer som ikke utgjør noen trussel mot dyret som sådant, men i neste instans utgjør en trussel mot folkehelsen. Smittestoff eller fremmedstoff kan overføres og true folkehelsen både via produkter som melk, egg og slakt. Kjøttproduksjonsloven, eller næringsmiddeloven, hjemler tiltak rettet mot produktene. Vi har imidlertid ikke hjemmel til å gå inn i besetningene og iverksette direkte tiltak tidlig i kjeden. Vi kan

med dagens husdyrlov ikke forby omsetning av dyr som bærer smittestoff eller fremmedstoffer, og som er en trussel mot folkehelsen, men som ikke gir sykdom hos dyret. Et godt eksempel på dette er «hamburgerbakterien», som ikke gir sykdom hos dyra, men som gir alvorlig sykdom hos mennesker. Dette er ikke tilfredsstillende. Forslaget om lovendring vil bøte på det.

Videre foreslår Regjeringen å endre erstatningsreglene på to punkter. For det første vil importerte dyr og norskfødte dyr nå behandles likt ved erstatning etter utbrudd av sykdom. Norge har gjennom både WTO-avtalen og EØS-avtalen lagt til grunn at det skal være tillatt å handle med levende dyr dersom de oppfyller de dyrehelsemessige vilkår for slik handel. Det vil være galt om staten på den ene siden sier at det er tillatt å handle med dyr, og på den annen side at bonden må bære kostnadene selv dersom et importert dyr skulle bli forlangt avlivet av sykdomshensyn. Forutsetningen er her selvsagt at dyret på det tidspunktet handelen fant sted, oppfylte vilkårene for handel. Vi kan altså på særlig grunnlag forby import av levende dyr fra bestemte land fra et bestemt tidspunkt, men dersom det ikke foreligger slike særlige grunner til å forby import, vil import være tillatt, og da må i så fall det importerte dyret likebehandles med de norske.

I tillegg foreslås erstatningsreglene endret når det gjelder prosedyrene for erstatningsutmålingen. I dag blir dyrenes verdi fastsatt ved skjønn, men etter gjeldende regler er det fastsatt maksimalsatser for erstatning for dyr, slik at skjønnet er begrenset oppad når det gjelder erstatningens størrelse. Dette er en tidkrevende og kostbar prosedyre. Regjeringen foreslår nå å innføre et system med standardsatser for verdien av dyrene. I og med at satsene er kjent, vil eiere av spesielt verdifulle dyr kunne tegne forsikring på verdien som overstiger erstatningsbeløpet. Satsene blir fastsatt i et nært samarbeid med næringen, og vil bli gjennomgått og eventuelt justert med jevne mellomrom.

Jeg har registrert at det er ulike oppfatninger i Stortinget når det gjelder å lovfeste grunnlaget for innkreving av avgift på fôr til hund og katt. Avgiftsgrunnlaget utvides til å gjelde alle selskapsdyr, men skal ikke gjelde fôr til produksjonsdyr. Hest skal i denne sammenheng regnes som produksjonsdyr. Avgiftens størrelse skal som før fastsettes i forskrift, og alle berørte parter får anledning til å uttale seg ved en eventuell endring i avgiftssatsen. Midlene skal bidra til å finansiere generelle helseforebyggende tiltak for selskapsdyr og veterinær vaktordning for slike dyr.

Avslutningsvis vil jeg vise til at hovedgrepene som Regjeringen tar i denne lovproposisjonen, er med på å sikre at vi i større grad kan minske risikoen for at skadelige smittestoffer og fremmedstoffer kommer inn i matkjeden. Vi vil tidlig være i stand til å iverksette målrettede tiltak der problemene oppstår, for dermed å sikre forbrukerne trygge animalske næringsmidler. Trygg mat er et helt sentralt mål for meg som landbruksminister.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Karin Andersen (SV): Statsråden henviste til at det er tillatt å handle med dyr, og at det derfor må være galt at eierne i tilfelle de må slakte ned på grunn av sykdom, må bære kostnadene sjøl. Ja, det er ett prinsipp. Et annet prinsipp er at vi også har et stort ansvar for å få på plass et bedre vern mot smitte når det gjelder både folkehelsen og dyrehelsen. Det oppfatter jeg at statsråden også er svært opptatt av.

Så da blir det å overveie behovet for økt likebehandling når det gjelder økonomi, og vårt behov for bedre vern mot smitte. Jeg kunne tenke meg at statsråden burde ha en litt bedre begrunnelse enn at det som prinsipp er galt at den som importerer en tillatt vare, må bære kostnadene ved f.eks. at det hefter et eller annet ved den som gjør at man er nødt til å destruere den, enten det nå er et dyr eller det er en annen vare. Det er vanskelig å få fatt i hva det skal være i *det* prinsippet som skal stå over det store og nødvendige behovet vi har nå for å sikre oss bedre mot den smitten som vi alle vet følger med økt handel med dyr over landegrensene.

Erling Brandsnes (A): Jeg betviler ikke representanten Karin Andersens ekte engasjement i denne saken. Det er et engasjement som vi alle i salen deler, tror jeg. Vi vil hindre at dyresykdommer blir importert utenfra og får fottfeste i Norge.

Bare en presisering: Det er ikke slik at eierne ikke får erstatning i dag når importerte dyr blir krevd avlivet. Hvis de er over seks måneder gamle, får de erstatning for dem. Det er den første seksmånedersperioden vi eventuelt snakker om, og som vi er uenige om.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen: Bare helt kort fra min side:

La meg understreke at prinsippet knyttet til import av levende dyr for det første er at vi til enhver tid skal overvåke dyrehelsesituasjonen i Europa, som er det nærliggende området å importere fra. Det er klart at hvis vi blir klar over spesielle forhold i et land som gjør at vi frykter for dyrehelsen i tilfelle import, vil det bli iverksatt sikkerhetstiltak fra norsk side som gjør at import ikke blir tillatt.

Hvis slike forhold ikke foreligger, er import tillatt. Men det er ikke dermed slik å forstå at en import kan skje uten kontroll. Selv om en nå har lagt om kontrollsystemet, er det jo slik at ved import av levende dyr er det et helt spesielt regime som iverksettes, med kontroll fra både veterinær i avsenderland og veterinær i mottakerland. Så vil det gå en periode før dyret blir erklært som friskt eller i verste fall det motsatte. Og det er ut fra det prinsippet en ser at en har foretatt en lovlig import, en har gjennomgått importregelverket slik som det skal gjøres. En står da overfor et dyr som har kommet inn i Norge på lovlig måte, som er godkjent av veterinær både her og i avsenderlandet. Da er utgangspunktet vårt at i så fall bør dyreeierne likebehandles.

Så kunne vi selvfølgelig ha sagt at vi liker så dårlig at det importeres dyr at vi nærmest vil bruke økonomiske virkemidler for på den måten å hindre at det skjer. Til det

er å si at handel mellom land ikke kan styres av hvorvidt en til enhver tid liker eller ikke liker det som skjer. Vi må nok ha noen klarere retningslinjer enn som så. Derfor må vi forholde oss til spørsmål knyttet til import eller ikke import av levende dyr på samme måte som EU når de av og til har planer om f.eks. å komme med forbudstiltak i forhold til import av norsk laks. En må forholde seg til det samme regelverket og de samme strenge krav til faglig dokumentasjon. Og det er vel ikke minst en liten nasjon som Norge svært avhengig av, at en har klare kjøregler på dette området.

Presidenten: Karin Andersen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karin Andersen (SV): Prinsippene i denne saken er viktige. Og her er det ikke et spørsmål om man «liker eller ikke liker». Det spørsmålet som man først må ta hensyn til, er om dette skal være tillatt eller ikke. Det forstår jeg at både EU og den norske regjeringen nå vurderer ut fra den smittesituasjonen som er. Og det andre er om vi skal ha en politikk som hemmer eller fremmer noe som vi vet øker risikoen. I den situasjonen vi er i nå, er det viktig for oss ikke å gå inn for tiltak som fremmer noe som vi vet øker smitterisikoen. Det er vi svært opptatt av.

For øvrig er jeg litt forundret over at Senterpartiet ikke er mer engasjert i denne saken når de hadde et slikt engasjement mot veterinæravtalen. Dette dreier seg om akkurat den samme politikken.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 197)

S a k n r . 4

Innstilling frå næringskomiteen om lov om endring i midlertidig lov 4. juli 1991 nr. 48 om forbud mot innførsel, hold og avl av farlige hunder (Innst. O. nr. 14 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 8 (2000-2001))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 198)

S a k n r . 5

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 26. juni 1970 nr. 74 om forskningsavgift på visse landbruksprodukter (Innst. O. nr. 13 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 6 (2000-2001))

Erling Brandsnes (A) (ordfører for saken): Landbruksnæringen bidrar i dag i liten grad til å finansiere forskning rettet mot næringen. Ved behandling av St.meld. nr. 19 for 1999-2000, Om norsk landbruk og matproduksjon, var komiteen enig om en utvidelse av formålet og avgiftsgrunnlaget for en forskningsavgift. Dette betyr at en vil få en betydelig økning i de ressurser en kan bruke til forskning rettet både mot primærjordbruket og mot næringsmidler.

Dette tiltaket må sees i sammenheng med verdiskapingsprogrammet som ble vedtatt ved behandlingen av årets jordbruksoppgjør. Resultatet av dette programmet og den økte forskningen vil kunne bety trygge matvarer av god kvalitet i tillegg til et større mangfold av produkter. Målet er at dette skal sikre en avsetning av og en pris på landbruksprodukter som gagnar både primærproduzenten og også næringsmiddelindustrien.

Satsen for forskningsavgiften er i dag 0,3 pst. Denne satsen blir tatt ut av loven, men komiteen forutsetter at avgiftssatsen fortsatt skal være på 0,3 pst., slik det for øvrig er beskrevet i proposisjonen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5. (Votering, se side 198)

G u n n a r S k a u g overtok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Odelstinget skal votere i sakene nr. 1-5.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Karin Andersen satt fram forslagene nr. 1-3, på vegne av Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa komme tilbake med ei fyllestgjerande utgreiing over prinsipielle og praktiske konsekvensar reglane i lovforslaget vil få for allemannsretten og for tilhøvet mellom ulike næringsutøvarar i det aktuelle området.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa ikkje opne for utsetjing av ikkje-stadbundne artar.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa utgreie og igangsetje forskingsprosjekt for å klarleggje økologiske og miljømessige verknader av havbeiteverksemd.»

Disse forslagene blir i samsvar med forretningsordene § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

l o v
om havbeite

Kapittel I. Innleiande føresegner

§ 1 Formål

Formålet med denne lova er å bidra til at havbeite kan få ei balansert og bærekraftig utvikling og bli ei lønsam kystnæring.

§ 2 Virkeområde

Lova gjeld utsetting og gjenfangst av krepsdyr, blautdyr og pigghuder til næringsformål (havbeite). Verksemd som har løyve etter lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. blir ikkje omfatta av lova. Departementet avgjer i tvilstilfeller kva som skal reknast som havbeite etter lova.

Lova gjeld i Noregs økonomiske sone.

Kapittel II. Løyve til havbeite. Gjenfangst

§ 3 Løyve til havbeite

Ingen kan drive havbeite utan løyve frå departementet.

Løyve kan ikkje bli gitt dersom det er fare for skadelege verknader på miljø, medrekna fare for skade på det biologiske mangfold, økologisk ubalanse eller spreieing av sjukdommar.

Ved tildeling skal ein leggje stor vekt på samfunnsmessige nytte- og skadeverknader av tiltaket, herunder korleis verksemda passer inn i det regionale næringslivet elles og verdien av lokal tilknytning.

§ 4 Særskilt løyve til føring og andre tiltak

Departementet kan gi løyve til føring og andre tiltak i forbindelse med havbeite.

§ 3 gjeld så langt den passar.

§ 5 Innhaldet i løyvet

Løyvet gjeld eitt eller fleire geografisk avgrensa områder (lokalitet).

Det kan setjast nærare vilkår i løyvet, mellom anna om avgrensing i tid, avgrensing med omsyn til artar og talet på individ som kan settast ut og anna som er nødvendig av omsyn til miljøet, allemannsretten og andre interesser i området.

Departementet kan ved vedtak gi føresegner om anlegg og innretningar.

§ 6 Gjenfangst

Innehavaren av løyve etter §§ 3 og 4 (rettshavaren) har einerett til fangst etter den utsette art i lokaliteten i den utstrekning dette ikkje strider mot særlege rettar. Rettshavaren plikter i samme utstrekning å gjenfange den utsette arten. Departementet kan ved vedtak gjere unntak frå plikta til slik gjenfangst.

Gjenfangsten skal skje på ein slik måte at den er til minst mulig skade for ville bestandar.

Departementet kan ved vedtak regulere gjenfangsten for den enkelte art uavhengig av anna lovgivning.

§ 7 Oppryddingsplikt

Den som driv havbeiteverksemd plikter ved opphør av verksemda så langt det er mogleg å gjenopprette miljøtilhøva i området, herunder fjerning av anlegg og innretningar samt å gjenfange dei utsette organismane.

Departementet kan gi føresegner om at rettshavaren skal stille nødvendig sikkerhet for å gjennomføre gjenoppretting som nevnt i første ledd.

§ 8 Overføring av løyve, endringar i eigartilhøva

Løyve til havbeite kan ikkje overførast.

Løyvet kan likevel pantsettast. Pantsettinga får rettsvern ved tinglysing i lausøyreregisteret.

For å sikre at gjeldande vilkår for tildeling og drift framleis blir oppfylt, kan departementet fastsetje at endringar i eigartilhøva hos innehaver av løyve må godkjennast.

§ 9 Endring og tilbakekall av løyve

Dersom føresetnadene som ligg til grunn for eit løyve blir vesentleg endra eller dersom det er nødvendig for å sikre omsynet til miljøet, herunder omsynet til biologisk mangfold, økologi og sjukdomsbekjemping, kan departementet:

- a) heilt eller delvis trekke tilbake løyvet,
- b) endre vilkår i løyvet,
- c) sette nye vilkår i løyvet.

Eit løyve kan heilt eller delvis trekkast tilbake ved grove eller gjentatte brot på føresegnar gitt i eller i medhald av lova, når løyvet ikkje er nytta innan ein bestemt frist, eller når det elles følger av alminnelege forvaltningsrettslege reglar.

Den som på privatrettsleg grunnlag har rett på verdien av organismane i lokaliteten, mister ikkje denne retten sjølv om løyvet blir trekt tilbake. Dette gjeld likevel berre i det omfang gjenfangst kan skje i samsvar med lova og for ein avgrensa periode. Departementet fastsett ved vedtak dei nærare vilkår for gjenfangst i slike høve og periodens lengde.

§ 10 Regulering av anna bruk og utnytting av lokalitet og buffersone

I den utstrekning det er nødvendig for å beskytte rettshavaren sin gjenfangstrett etter § 6 første ledd, kan departementet ved vedtak avgrense eller forby anna bruk og utnytting av lokaliteten, herunder fiske etter andre artar. Det kan tilsvarende fastsettast avgrensingar eller forbod mot anna bruk og utnytting i eit område utanfor lokaliteten (buffersone).

Fiske i lokaliteten og buffersona kan regulerast utan omsyn til føresegnar gitt i eller i medhald av lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v.

§ 11 Skjønn

Dersom gjenfangstretten etter § 6 første ledd avgrensar allemannsrettar som har erstatningsrettsleg vern etter alminnelige rettsgrunnsetningar, skal innehaver av løyve til havbeite betale erstatning etter skjønn.

Kapittel III. Gjennomføring av lova og vedtak i medhald av lova

§ 12 Opplysningsplikt

Den som har eller søker om løyve til å drive havbeite plikter utan hinder av teieplikt å gi dei opplysingar og foreta dei undersøkingar som departementet krever for at styresmaktene skal kunne utføre sine gjeremål etter lova her. Når særlege grunner tilseier det, kan opplysingar krevast av den som leverer varer og tenester til den som har eller søker om løyve til havbeite.

§ 13 Tilsyn

Vedkomande styresmakt har adgang til eitkvart anlegg og område i tilknytning til havbeiteverksemd, og til å foreta dei undersøkingar som er nødvendige for å utføre sine oppgåver etter lova.

§ 14 Tvangsmulkt

For å sikre at føresegnene i lova eller i vedtak i medhald av lova blir gjennomført, kan departementet gi forskrift om tvangsmulkt.

Tvangsmulka kan innkrevjast frå den frist departementet har sett for retting av tilhøvet. Tvangsmulka kan også fastsetjast på førehånd og byrjar då å løpe den dagen eit ulovleg forhold ligg føre. Det kan fastsettast at tvangsmulka påløper så lenge det ulovlege forholdet held fram, eller at mulka forfell for kvart brot.

Tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Departementet kan ettergi krav på påløpt tvangsmulkt.

§ 15 Iverksetting

Dersom vilkår i løyvet eller pålegg gitt i medhald av lova blir brotne, kan vedkomande styresmakt sørge for iverksetting på den ansvarlege si rekning. Dei utgiftene som fylgjer av dette er tvangsgrunnlag for utlegg.

Dersom det er nødvendig å gjennomføre tiltak straks, kan vedkomande styresmakt sørge for umiddelbar gjennomføring av tiltak uten at pålegg er gitt.

§ 16 Inndraging

Vinning frå verksemd i strid med føresegnar i lova eller i vedtak i medhald av lova kan inndragast. Kostnader som knytter seg til den rettsstridige verksemd skal trekast frå inntekta ved berekninga av vinning. Dersom storleiken på vinninga ikkje kan godtgjerast, kan det fastsettast eit beløp som ein antar svarer til vinninga.

Inndraging kan skje utan omsyn til om forholdet medfører straffeansvar. Vedtak om inndraging er tvangsgrunnlag for utlegg. Domstolane kan prøve alle sider ved vedtaket.

§ 17 Gebyr

Departementet kan gi forskrift om gebyr for behandling av søknader og for andre oppgåver som blir utført av offentlege styresmakter innafor lova sitt virkeområde.

Skuldig gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 18 Forskrifter

Departementet kan gi nærare føresegnar til utfylling og gjennomføring av reglane i lova, herunder om internkontroll, tilsyn og krav til fagleg kompetanse.

Kapittel IV. Straff

§ 19 Straffansvar

Den som forsettleger eller aktlaust overtrer føresegnar eller vilkår gitt i eller i medhald av lova blir straffa med bøter eller fengsel inntil 1 år. På same måte straffast medvirkning og forsøk.

Ved særleg skjerpande tilhøve kan fengsel inntil 2 år anvendast, om ikkje strengare straffebod kan anvendast.

Departementet kan ved forskrift fastsette at brot på føresegner i medhold av lova ikkje medfører straff.

Kapittel V. Avsluttande føresegner

§ 20 Ikrafttreding og endringar i andre lover

Lova trer i kraft frå den tid Kongen bestemmer.

Frå samme tid skal følgjande føresegner i andre lover endrast slik:

1 Lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eigedom:

§ 2 nr. 28 skal lyde:

Fiske, fangst av sjødyr, akvakultur, *havbeite* og verksemd i samband med slikt, medrekna undervisning, forskning og utvikling

2 Lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v.:

§ 2 andre ledd skal lyde:

Med oppdrett menes all virksomhet der en fører eller behandler levende fisk og skalldyr med sikte på konsum, før, reproduksjon, utsetting, *herunder havbeite*, forskning eller undervisning. Under lovens virkeområde faller også oppbevaring av levende fisk og skalldyr som ledd i oppdrettsvirksomhet. Virksomhet som har tillatelse etter lov om havbeite av omfattes ikke av loven.

3 Lov 13. juni 1997 nr. 54 om tiltak mot sykdom hos fisk og andre akvatiske dyr (fiskesykdomsloven):

§ 3 ny bokstav e, skal lyde:

e) *havbeite; utsetting og gjenfangst av krepsdyr, bløtdyr og pigghuder til næringsformål.*

§ 16 skal lyde:

§ 16 Drift av akvakulturanlegg m.v.

Departementet kan gi forskrift om sykdomsforebyggende tiltak ved *havbeitevirksomhet*, drift av akvakulturanlegg og annen innhegning.

§ 17 nytt andre ledd skal lyde:

Det kan ikke settes ut akvatiske dyr til havbeite uten at dette er godkjent av departementet.

§ 23 første ledd skal lyde:

Når det er påvist eller foreligger mistanke om smittsom sykdom i *havbeiteområde*, akvakulturanlegg, annen innhegning eller transportmiddel, kan departementet for å hindre spredning av sykdommen gi pålegg om nødvendige tiltak, herunder avliving og destruksjon.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti og representanten Bastesen har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes mot 5 stemmer.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes mot 5 stemmer.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Jon Lilletun på vegne av Kristelig Folkeparti satt fram følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag til nødvendige endringer i saltvannsfiske loven basert på at prinsippet om helgedagsfredning i fiske videreføres.»

Dette forslaget blir i samsvar med forretningsordenen § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endring i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. (helligdagsfredning)

I

I lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske mv. gjøres følgende endring:

§ 13 skal lyde:

§ 13 *Helligdagsfredning.*

Departementet kan gi forskrift om fiske og fangst på eller i tilknytning til søn- og helligdager i bestemte områder eller for bestemte fiskerier eller fartøygrupper, når dette er nødvendig av hensyn til

a) *en rasjonell eller hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fiske og fangst,*

b) *den alminnelige helligdagsfred, eller*

c) *når det foreligger andre særlige omstendigheter.*

I områder hvor oppsyns- eller utvalgsordning er etablert, jf. kap. VII, kan departementet forby sports- og fritidsfiske når det er gitt forskrifter i medhold av første ledd.

II

Denne lov trer i kraft straks.

Presidenten: Kristelig Folkeparti har varslet at de ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 53 mot 14 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 18.35.27)

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Presidenten antar at Kristelig Folkeparti også her ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes med 55 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 18.36.05)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endringer i lov 8. juni 1962 nr. 4 om tiltak mot dyresjukdommer

I lov 8. juni 1962 nr. 4 om tiltak mot dyresjukdommer (husdyrloven) gjøres følgende endringer:

I

Lovens tittel skal lyde:

Lov 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven).

II

§ 1 skal lyde:

Denne lov gjelder dyresjukdommer. Loven gjelder også smittestoffer som kan overføres fra dyr til mennesker og forårsake sykdom hos mennesker. Videre gjelder loven fremmedstoffer som kan overføres fra dyr til mennesker gjennom næringsmidler.

Departementet kan til enhver tid bestemme hvilke dyresjukdommer, smittestoffer og fremmedstoffer som skal gå inn under loven eller enkelte av dens bestemmelser.

Med husdyr forstås i denne lov også tamrein.

§ 3 første og nytt andre ledd skal lyde:

Departementet treffer de tiltak og gir de forskrifter og påbud som det finner nødvendig for å forebygge, begrense eller utrydde sykdommer hos dyr (husdyr, vilt) og for å forebygge overføring av smitte fra dyr til mennesker, således om behandling, vaksinasjon, pasteurisering, sterilisering, sperring av enkelte eiendommer eller distrikter, forbud mot eller begrensning av persontrafikk, isolering eller avliving av dyr eller besetninger, om destruksjon, destruksjonsanlegg og nedgravingsplasser, forbud mot eller kontroll med markeder, stevner og dyrskue, omsetning av livdyr, bruk av fellesbeiter, rensing, desinfeksjon, inspeksjon og andre tiltak.

Departementet treffer videre de tiltak og gir de forskrifter og påbud som det finner nødvendig for å regulere forekomst av fremmedstoffer i dyr for å bidra til at animalske næringsmidler er trygge for folkehelsen, således om forbud mot bruk av visse stoffer til dyr, registrering og innrapportering av opplysninger om behandling og tilbakeholdelsestider, forbud mot at dyr eller produk-

ter fjernes fra driftsenheten, forbud mot omsetning av dyr eller produkter, avliving, destruksjon, destruksjonsanlegg, inspeksjon og andre tiltak.

Nåværende annet og tredje ledd blir tredje og fjerde ledd.

Ny § 10 a skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om internkontroll for å sikre at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov overholdes.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 11 annet ledd, andre og tredje punktum oppheves.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti har varslet at de ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes mot 5 stemmer.

Videre var innstillet:

§ 11 fjerde ledd skal lyde:

For tiltak som nevnt i § 3 tredje ledd, betales full erstatning.

§ 12 første ledd første punktum skal lyde:

Erstatning etter § 3 tredje ledd og § 11 første ledd fastsettes ved skjønn, som i lensmannsdistrikt styres av lensmannen.

§ 12 annet ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om standardiserte satser for erstatning for dyr.

§ 12 fjerde ledd skal lyde:

Erstatning etter § 3 fjerde ledd og § 11 tredje ledd fastsettes av departementet, eventuelt etter satser og nærmere retningslinjer gitt av Kongen. Før departementet fastsetter erstatning etter § 3 fjerde ledd, skal det innhentes uttalelse fra en eller flere sakkyndige.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Ny § 16 a skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om at produsent og importør av fôr til selskapsdyr skal betale avgift til helsearbeid hos slike dyr.

Departementet kan gi forskrifter om gebyr for ytelser og tjenester som utføres i medhold av loven.

Ved forsinket betaling av avgifter og gebyr skal det betales rente i samsvar med lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Avgifter og gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Høyre har varslet at de stemmer mot første ledd. Det votes over dette leddet og deretter over annet, tredje og fjerde ledd.

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling til ny § 16 første ledd bifaltes med 50 mot 21 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 18.37.16)
2. Komiteens innstilling til ny § 16 øvrige ledd bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 16 tredje ledd oppheves.

III

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

l o v

om endring i midlertidig lov 4. juli 1991 nr. 48 om forbud mot innførsel, hold og avl av farlige hunder

I

I midlertidig lov 4. juli 1991 nr. 48 om forbud mot innførsel, hold og avl av farlige hunder skal § 10 annet ledd lyde:

Loven gjelder fram til 1. januar 2006.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2001.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

l o v

om endringer i lov 26. juni 1970 nr. 74 om forskningsavgift på visse landbruksprodukter

I

I lov 26. juni 1970 nr. 74 om forskningsavgift på visse landbruksprodukter gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov 26. juni 1970 nr. 74 om forskningsavgift på landbruksprodukter

§ 1 skal lyde:

Formålet med denne lov er ved avgift å sikre økonomisk grunnlag for forskning *knyttet til* landbruksprodukter som nyttes til ervervsmessig framstilling av nærings- og *nytelsesmidler*.

§ 2 første ledd skal lyde:

Avgiften pålegges forbruk av norskproduserte og importerte *landbruksprodukter, inklusive førkorn*, til enhver ervervsmessig bearbeiding eller framstilling av nærings- og nytelsesmidler når *produktene* kjøpes inn fra produsent, produsentsammenslutning, grossist eller importør eller leveres fra foredlingsbedriftens egen produksjon. Importerte ferdigvarer og halvfabrikata framstilt av forannevnte *produkter* er også avgiftspliktige.

§ 2 annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir annet ledd.

§ 3 oppheves.

§ 4 skal lyde:

Avgiften går til et fond. Fondet skal ha et styre på 7 medlemmer med varamedlemmer, som oppnevnes av *departementet*. *Departementet* fastsetter nærmere regler for hvordan fondet skal styres.

§ 5 første ledd første punktum skal lyde:

Departementet gir nærmere regler om avgiftspliktens inntreden, *avgiftens størrelse*, avgiftens beregning og

dens oppkreving, herunder om hvem som plikter å svare avgift, om plikt til å tilbakeholde avgiften i oppgjør med den avgiftspliktige, samt om plikt til å betale renter av avgiftsbeløp som ikke betales i rett tid.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 6

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 18.40.
